



Tisková zpráva
Lucemburk 30. června 2022

Auditoři EU vidí možná rizika v tom, jak Komise využívá externí konzultanty

Způsob, jakým Evropská unie najímá a využívá externí konzultanty, plně nezaručuje nejlepší zhodnocení vynaložených prostředků ani úplnou ochranu jejích zájmů, uvádí se ve zprávě, kterou dnes zveřejnil Evropský účetní dvůr. V rámci, který využívání těchto služeb upravuje, existují značné nedostatky. Ty vedou k možným rizikům souvisejícím s koncentrací poskytovatelů služeb, přílišnou závislostí i střetem zájmů, která nejsou dostatečně sledována. Auditoři rovněž upozorňují na nedostatky v tom, jak je hodnocena činnost konzultantů a její přínosy.

Auditoři zjistili, že informační systém Evropské komise nedokáže poskytnout úplný přehled o tom, jak Komise externí konzultanty využívá. Jisté ale je, že Komise externí konzultanty využívá v rostoucí míře na zajišťování řady poradenských a podpůrných služeb. V posledních letech zadává každoročně tyto služby v hodnotě přibližně 1 miliardy EUR. Služby zahrnují poradenskou činnost, studie, hodnocení a výzkumné činnosti. Externí dodavatelé se podílejí především na provádění politik sousedství a rozšíření EU, mezinárodních partnerství, nástrojů zahraniční politiky a opatření v oblasti životního prostředí a klimatu. Auditoři prověřovali, zda Evropská komise při využívání těchto služeb dokázala co nejlépe zhodnotit vynaložené prostředky a zároveň chránit své zájmy.

„Externí zadávání některých úkolů může být užitečné a někdy je nezbytné,“ uvedl François-Roger Cazala, člen EÚD odpovědný za tento audit. „Evropská komise by však měla usilovat o to, aby takto vynaložené prostředky maximálně zhodnotila. Co se týče úkolů, které lze externě zadat, a způsobu, jakým jsou řízena rizika koncentrace dodavatelů, přílišné závislosti na nich a rizika střetu zájmů, je zapotřebí větší transparentnosti a lepšího vyvozování odpovědnosti. Doufám, že naše zpráva napomůže administrativě EU, aby dokázala jít tímto směrem.“

V rámci upravujícím využívání externích konzultantů zjistili auditoři nedostatky. Týká se to zejména poradenských a výzkumných služeb (ty představují zhruba 80 % částky vynaložené na externí konzultanty), u nichž neexistují pokyny ohledně toho, v jakém rozsahu mohou být úkoly zajišťovány externě, jak jsou služby externích konzultantů definovány a jaké schopnosti a kapacity by měly být zachovány interně. Kromě toho u některých poradenských služeb zadávaných za účelem plnění opakujících se úkolů Komise neprovádí analýzy nákladů a přínosů ani potřeb, aby

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

před vyhlášením nových zadávacích řízení zvažila relativní výhody spoléhání se na externí poskytovatele spíše než na interní zaměstnance.

Ačkoli kritéria, která Komise používala při výběru vítězných nabídek, byla vhodná, Komise významná rizika spojená s využíváním externích konzultantů dostatečně nesledovala a neřídila. Patří mezi ně riziko koncentrace dodavatelů a také riziko nadměrné závislosti na relativně malém počtu poskytovatelů služeb. V analyzovaném období Evropská komise uzavřela smlouvy s 2 769 externími konzultanty. Na deset největších dodavatelů však připadalo 22 % (tj. asi 600 milionů EUR) celkové smluvně sjednané částky za kontrolované období. Jinými slovy, některé útvary Komise se ve velké míře spoléhají na relativně malý počet dodavatelů. Nezřídka se stává, že stejný dodavatel získává po sobě jdoucí zakázky v průběhu několika let, i když jsou pravidelně organizována otevřená zadávací řízení.

Koncentrace na malý počet externích konzultantů s sebou nese riziko, že někteří dodavatelé s rozsáhlými zkušenostmi s předchozí spoluprací s Komisí budou při získávání zakázek úspěšnější. Pro ilustraci lze uvést, že auditoři EU zjistili případy, kdy někteří dodavatelé poskytovali jednomu generálnímu ředitelství Komise kombinaci poradenských, prováděcích a hodnotících služeb. Díky tomu mohou získat konkurenční výhodu, protože se podílejí na koncipování, provádění i hodnocení stejné politiky EU. Komise má zavedené postupy na zjišťování potenciálního střetu zájmů a jeho prevenci. Jedná se však většinou jen o formální kontroly, které samy o sobě nemohou zajistit, že se rizika střetu zájmů budou řešit.

Po přezkumu jednotlivých zakázek auditoři EU konstatují, že Komise před provedením plateb kontroluje, zda konzultanti poskytli služby v požadované kvalitě. Upozorňují však na to, že Komise neposuzovala výkonnost externích konzultantů (kromě studií a hodnocení) jednotným způsobem. Hodnocení získaných zkušeností nebo hodnocení nákladů a přínosů *ex post* provádějí pouze některá generální ředitelství. A v případě, kdy prováděna jsou, neprobíhá žádné centralizované shromažďování informací, které by umožnilo co nejlépe využít výsledky činnosti externích dodavatelů. Dle názoru auditorů to snižuje schopnost Komise určit možné oblasti pro zlepšení. Zvyšuje to rovněž riziko opětovného najmutí konzultantů, kteří v minulosti dosáhli špatných výsledků.

Vzhledem k rozsahu, v jakém Evropská komise externích konzultantů využívá, ji auditoři vyzývají, aby řízení jejich využívání zkvalitnila. Komisi rovněž vyzývají, aby zvýšila transparentnost tím, že bude o svém využívání externích konzultantů podávat pravidelné a přesné zprávy.

Základní informace

Audit se týkal služeb externích konzultantů, které byly financovány z rozpočtu EU a na které Komise uzavřela smlouvy v letech 2017 až 2019 a které evidovala jako poradenské služby, studie, hodnocení nebo výzkum. Bylo-li to vhodné, byly při něm zohledněny též aktuální relevantní informace o využití externích konzultantů. Součástí auditu nebyly poradenské služby v oblasti IT.

Zvláštní zpráva 17/2022 „*Externí konzultanti v Evropské komisi – Prostor pro reformu*“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547